

KEMIÖ, ÖSTERMARK 24301 0042

Ilmoitus 11.05.1985 löydetyistä
kivikautisesta asuinpaikasta.

KEMIÖ, ÖSTERMARK 243 01 0042

Ilmoitus 11.05.1985 löydetyistä
kivikautisesta asuinpaikasta.

Kunta : Kemiö

Kylä : Östermark

Tilat : Nedergård (2:26), Omistajat Åke August Mattsson
ja Berit Margareta Mattsson
Solhem (2:5), Omistaja Cecilia Kristina
Mattsson
Östergård (1:22), Omistaja Karl Gottfrid
Österblom

Peruskarttalehti : 2012 02

Koordinaatit : x 6667 50

y 2429 73

z n. 22,5 m mpy

(arvioitu peruskartasta)

Löydöt : TYA 261:1-4

Ilmoituksen sisältö : 3 sivua

3 karttaliitettä

Kemiön kunnan Östermarkin kylässä havaittu kivikautinen asuinpaikka sijaitsee n. 6,5 km Kemiön kirkosta etelälounaaseen, Västanfjärdiin vievän tien itäpuolella. Asuinpaikkaa indikoivat löydöt poimittiin peltoalueelta Kastkärriin kääntyvän tien eteläpuolelta. (karttaliitteet 1 ja 2)

Kemiönseudun kansalaisopiston järjestämän harrastelija-arkeologikurssin yhteydessä käytiin talvella 1985 läpi kaikki Kemiön kunnan kivikautisista irtolöydöistä kertovat arkistolähteet. Tällöin havaittiin Östermarkin kylän kohdalta löydetyn kymmenkunta kiviesineen katkelmaa. Kun tätä havaintoa verrattiin alueen korkeuskäyrien kulkuun sekä maaperäkarttaan, esitettiin hypoteettisesti että Östermarkissa on kivikautinen asuinpaikka. Arkeologikurssin 11.05 suorittaman tarkastuskäynnin tavoitteena oli todistaa tämä hypoteesi oikeaksi.

Kivikauden lopulla Östermarkin peltoalueet ovat muodostaneet lahden, jonka pohjoisrannalla on pienehkö hiekkatai moreenialue (karttaliite 3). Peruskartan ja maaperäkartan perusteella moreenialueen eteläraja kulkee karkeasti arvioiden n. 22,5 m:n korkeudella m.p.y. Oletettavasti asuinpaikka liittyy nimenomaan tähän moreenialueeseen.

Nykyään moreenialuetta halkoo Kastkärriin vievä tie. Tien eteläpuoliset alueet ovat peltoa, mutta sen pohjoispuolella nouseva rinne on yhtä pientä hiekanottopaikkaa lukuunottamatta koskematon.

Maanviljelijä Åke Mattsson, joka on löytänyt suurimman osan paikalta aikaisemmin löytyneistä esineistä, pystyi aika tarkkaan kertomaan mistä esineet olivat peräisin. Useimmat olivat hänen mukaansa tulleet esiin pellon rajassa sijaitsevan vedellä täyttyneen hiekkakuopan itäpuolelta (karttaliite 2). Pellon pintaa näiltä kohdin tutkittaessa kävi ilmi, että paikalla on sijainnut asuinpaikkakerrostuma. Tärkeimmät löydöt olivat 2 kivilaji-iskosta (TYA 261:1), keskeneräisen kirveen katkelma (TYA 261:2) sekä 9 keramiikanpalaa joista 1 oli koristeltu (TYA 261:3-4).

Edellä mainittujen löytöjen lisäksi paikalla havaittiin n. 20 x 20 cm:n kokoinen punainen hiekkakivilaatta jossa oli hionnan jälkiä, sekä runsaasti kvartsi-iskoksia. Kvartsi-iskosten esiintymistä ei varmuudella voitu liittää paikalla sijainneeseen asuinpaikkaan, koska niitä vaikutti olevan runsaasti koko pellossa. Muu löydöstö vaikutti sensijaan keskittyvän varsin rajoitetulle alalle.

Ainoa koristeltu keramiikanpala on n. 6-7 mm paksusta astianseinämästä. Sen yläosassa on ponttireuna. Koristelu on pienistä matalista kuopanteista koostuvia rivejä. Kuopanteet voivat olla kierrenuorapainanteita tai varovasti painettuja leimoja.

Kiistattomamman esineellisen ajoituksen asuinpaikalle antaa kuitenkin Åke Mattssonin paikalta vuonna 1974 löytämä yksinkertaisen reikäkirveen katkelma (KM 19747:2), joka on Kiukausten kulttuurin johtomuoto. Samanlaisen ajoituksen puolesta puhuu myös löytöpaikan korkeus.

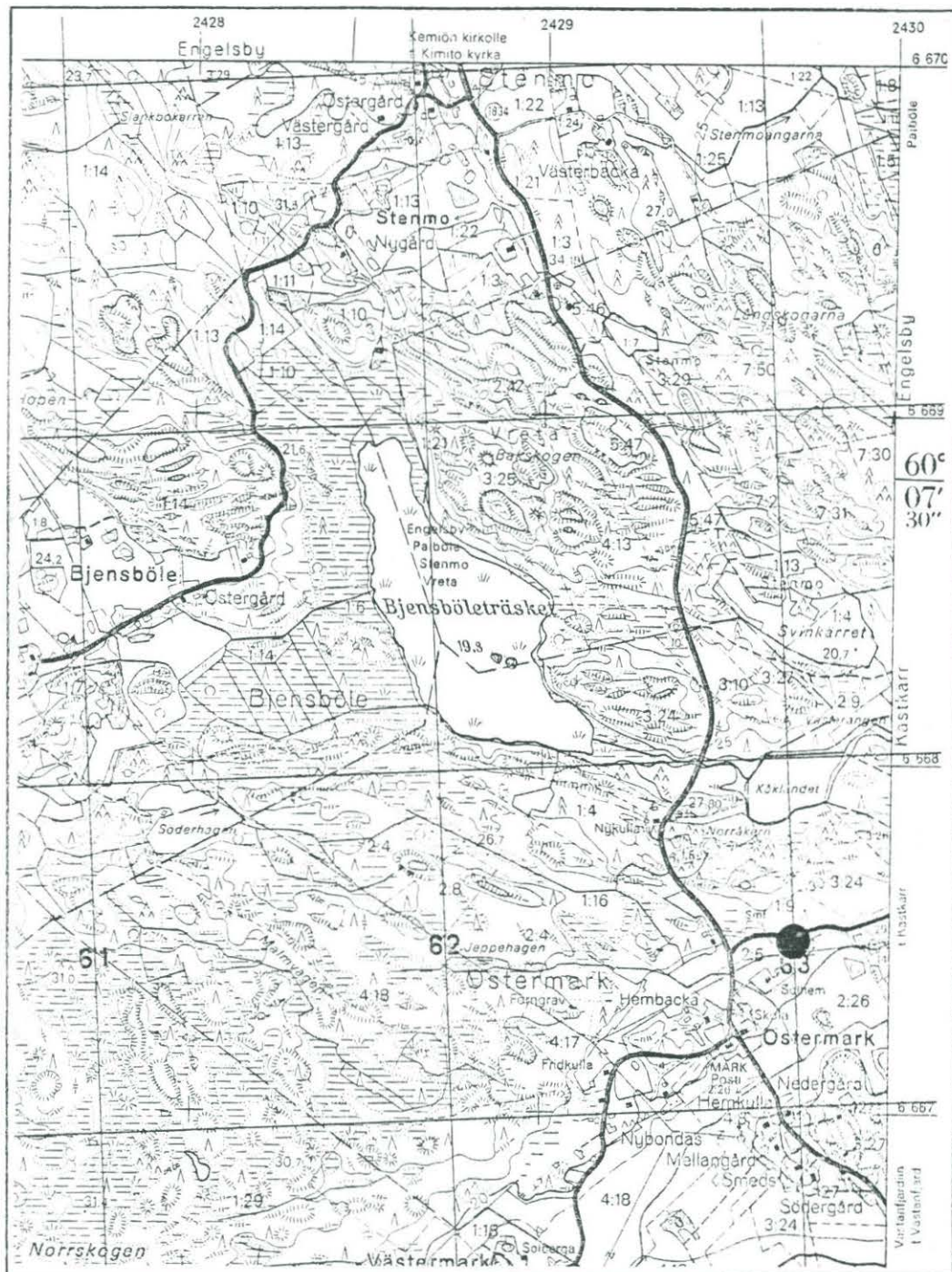
Samalla paikalla on ollut toimintaa myös hieman myöhemmin esihistoriallisella ajalla, koska Kastkärriin vievän tien pohjoispuolella sijaitsee ainakin yksi varhaismetallikautinen röykkiöhauta. Röykkiö vaikutti moreenipohjalle rakennetulta, joten se saattaa sijaita kivikautisen kulttuurikerroksen päällä. Täten Östermarkin asuinpaikka on rinnastettavissa Dragsfjärdin Jordbron asuinpaikkaan, missä Kiukaisten kulttuurin asuinpaikkakerrostuman päälle oli rakennettu varhaismetallikautisia hautoja.

Turussa 31.05.1985

Henrik Asplund

hum.kand

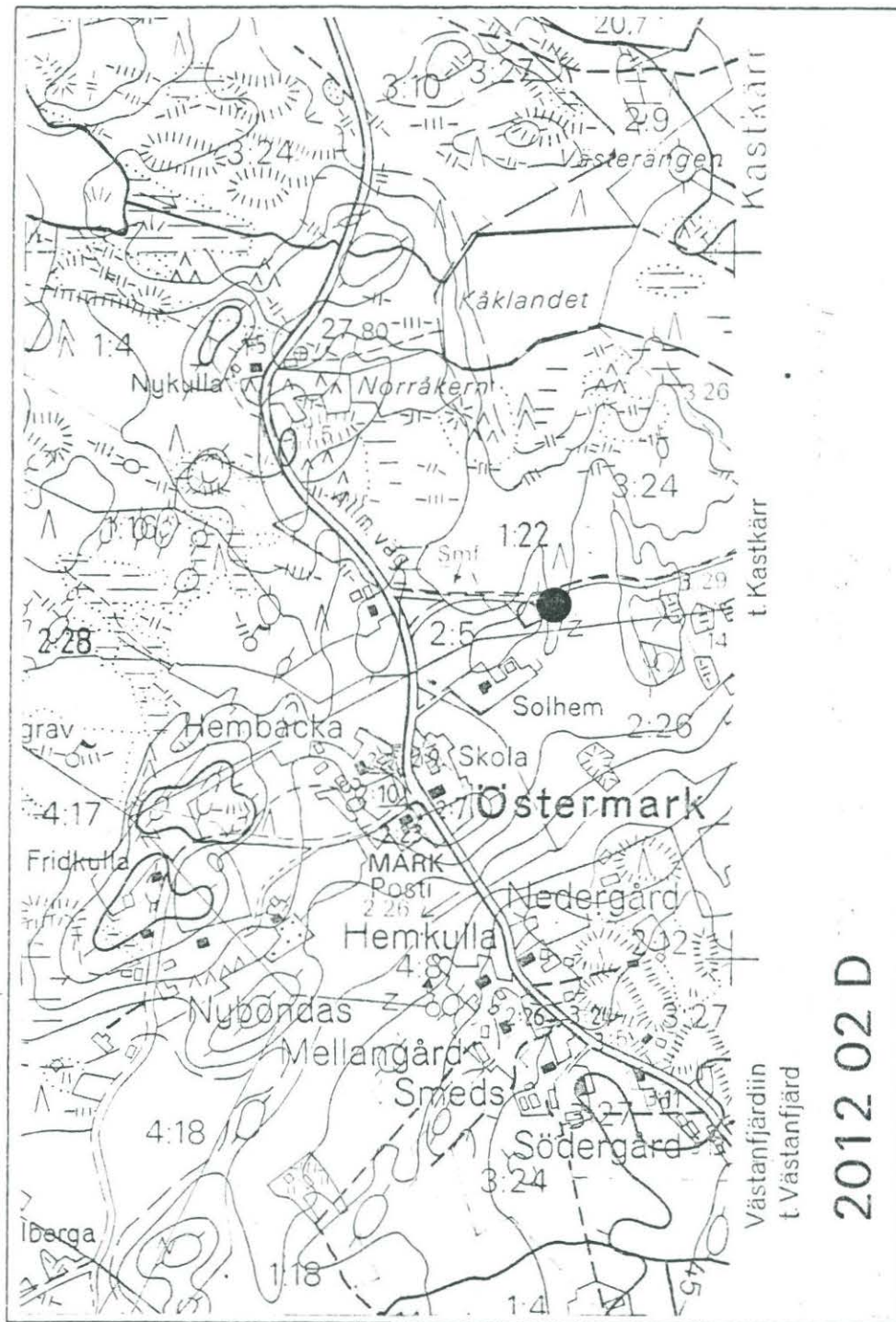

KEMIÖ, ÖSTERMARK

Ote peruskartasta 2012 02

MK 1:20 000

Löytöpaikka merkitty pisteellä

KEMIÖ, ÖSTERMARK

Ote peruskartasta 2012 02 D

MK 1:10 000

Löytöpaikka merkitty pisteellä

